

УКРАЇНЬСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Іванов Д.В., *ivanov6007@gmail.com*

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Сучасне українське суспільство продовжує переживати один із найскладніших періодів своєї історії. Для політичної ситуації характерні такі явища, як криза державності, політичного управління, криза національної ідентичності. Уперше за роки незалежності на весь зріст постало завдання подальшого зміцнення незалежності держави, збереження стабільності і міжнародної згоди. Визначальну роль у цьому процесі повинна відіграти українська національна ідея, яка покликана забезпечити необхідну консолідацію, згуртованість та національну єдність української нації, а також інтеграцію національних меншин до її складу при збереженні та розвитку їх етнокультурних особливостей.

В епоху глобалізації національна ідея стає мірилом духовності і протистоїть ідеологіям, орієнтованим на уніфікацію національних відмінностей і цінностей. Вироблення такої національної ідеї, як справедливо відзначає М. Дмитренко, стає для України справою надзвичайної ваги й актуальності, тому що саме на її основі повинні визначатися головні орієнтири і цінності розбудови держави в контексті євроінтеграції [1, с. 181].

В цьому плані слід відзначити, що, на превеликий жаль, українська національна ідея в останні роки стала предметом спекуляції з боку політичної еліти та лідерів і не приводить та й не може привести до консолідації політичних сил. Суспільство, держава повинні мати об'єднуючу ідею, цінності. Протягом багатьох століть такою об'єднуючою ідеєю була незалежність. Але ця ідея продовжувалася до тих пір, поки незалежність не стала реальністю.

Сьогодні необхідна ідея, яка б організувала суспільство на створення якісно нового життя. Оскільки мало мати власні кордони, герб, гімн, прапор, парламент, президента. Життя повинно покращуватися, але покращуватися для всіх. Це повинно стати тією об'єднуючою ідеєю для політичної еліти та народу, яку однаково сприймали б і в Києві, й у Львові, й у Мелітополі. В умовах підвищеної конфліктності державна політика має бути спрямована, у першу чергу, на досягнення загальносуспільних цілей та утвердження консолідуючих засад у суспільстві. Проблема консолідації нації навколо державних інтересів та загальнонаціональної мети є по суті важливим аспектом безпеки української держави, гарантією збереження цілісності країни.

Проблема національної ідеї, осягнення ціннісних визначень політичного, соціального, культурного буття – одна з центральних історій і політології. Нагадаємо, що теоретиками української національної ідеї стали М. Костомаров, Т. Шевченко, М. Драгоманов, І. Франко, М. Грушевський, В. Чорновіл, Л. Лук'яненко. Зокрема, І. Франко був одним із перших в українській політичній думці, хто сформував концепцію політичної самостійності України. Проблему національної ідеї, політичного, економічного, соціального, культурного розвитку він вбачав у визначенні основних, системо визначальних цінностей, які конкретизують суть функції тієї ж держави, влади, інституцій.

Ключовими цінностями загальногромадянської консолідованої ідеології могли б стати відчуття відповідальності за долю країни, патріотизм, гуманізм, демократія, соціальна справедливість, освіченість і, що особливо важливо – науково об'єктивне висвітлення історії становлення й утвердження Української держави. Історія має об'єднувати, а не сіяти розбрат між громадянами. Автор поділяє точку зору В. Кременя, про те, що злочином є приписувати якійсь партії чи угрупованню всі сторінки слави, а її опонентам нав'язувати всі мислимі і немислимі гріхи. Нація формується не лише тоді, коли люди все пам'ятають з історії, але й при умові, що вони здатні й дещо забувати, виходячи з християнського принципу «Прощаю і прошу прощення» [2, с. 11].

Список використаних джерел

1. Дмитренко М. Політична система України: розвиток в умовах глобалізації та інформаційної революції. К.: Знання України, 2008. 544 с.
2. Кремень В. Г. Консолідаційна парадигма модернізації України. Сучасне філософське антропологічне знання в контексті викликів доби: дев'яті шинкаруківські читання: матеріали міжнар. наук. прак. конфер., 18 квітня 2014 р. Хм.; ЦНП, 2014. С. 8-16.

Науковий керівник: Морарь М. В., д.політ.н., професор кафедри СГН

ФОРМУВАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНІВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ (НАЗВИ ПОСУДУ ТА АКСЕСУАРІВ)

Кацька В.О., *katskaya_valua@ukr.net*

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Харчування відіграє в житті людини дуже важливу роль, саме тому українська термінологія харчової промисловості – це великий за обсягом шар спеціальної лексики, вивчення якого, без сумніву, становить науковий інтерес для лінгвістів. Термінологія харчової промисловості є малодослідженою. Відомо, що видано «Російсько-український словник для працівників харчової промисловості» (1996) (РУСПЦП). Окрему групу слів-термінів зазначеної галузі становлять назви посуду та аксесуарів. Назви посуду, їх етимологія словотвірні особливості вже були предметом зацікавлення науковців [1; 2]. Проте досліджень, у яких би на конкретному сучасному матеріалі було б розглянуто нові лексеми не було, **Мета роботи** – простежити історію виникнення термінів харчової промисловості, а саме: формування тематичної групи «назви посуду та аксесуарів». **Матеріалом дослідження** слугувала суцільна вибірка термінів сфери виробництва продуктів харчування, зафіксованих у галузевих стандартах, загальнономовних тлумачних і термінологічних словниках.

Побутова лексика цієї тематичної групи засвідчена вже в найдавніших писемних пам'ятках Київської Русі, зокрема “Слові о полку Ігоревім”, згодом у козацьких літописах Величка, Самовидця, Граб'янки, у творах красного письменства. Давньоукраїнська номенклатура посуду засвідчує багатство цієї галузі матеріальної культури. Для варіння їжі ще з праслов'янської епохи вживалися назви для позначення глиняного посуду – гърнець „горщик” (діал. горнець), або металевого – котель «казан, котел», для смаження – металева сковорода. Ці лексеми функціонують і в сучасній українській мові з такою ж семантикою: горщик “глиняний посуд, у якому варять їжу, сковорода “неглибокий круглий посуд, в якому смажать їжу, котел “металева, переважно округлої форми посудина для варіння їжі, кип'ятіння води тощо”. Усі ці лексеми мали первісну мотивацію, як і більшість слів-назв конкретних предметів, яка, проте, з часом втрачається.

Що стосується сучасної термінології харчової промисловості очевидно, що більшість лексичних інновацій серед назв посуду та аксесуарів – це безпосередні запозичення з англійської мови, які приходять у мову разом з позначуваною реалією. Наприклад, виготовлення марципанів та мастики неможливе без **моулдів** та **плунжерів**. Це спеціальні форми, за допомогою яких кондитерська маса набуває різноманітних форм: квіток, зірочок, сердечок, метеликів, листочків та багато іншого. Ними прикрашають торти і тістечка. **Карвінг** – ще одне незвичне для нашого вуха слово, яке означає мистецтво художнього вирізання картин і фігур з овочів, фруктів, кондитерської маси. Сфера приготування напоїв дала численні новітні лексеми, серед яких варто згадати: **пляшку для флейрингу, гейзер, джагу, джигер, диспенсер, ример та стрейнер**. Лексема «гейзер» була переосмислена і відносно означеної галузі означає спеціальну насадку на пляшку, що дозволяє наливати складові коктейлів тонкими цівочками. *Флейринг* – мистецтво жонглиювання пляшками, частина популярних бармен-шоу. *Ример* являє собою прилад, в якому знаходиться сіль та